

Stanowisko
Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia 7 września 2010 roku
w sprawie podatku od transakcji finansowych

W odpowiedzi na kryzys gospodarczy, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych opowiada się za wprowadzeniem **podatku od transakcji finansowych służącego ograniczeniu spekulacyjnych, krótkoterminowych transakcji finansowych** oraz wdrożenia zasady dzielenia się odpowiedzialnością za szkody powstałe w sferze społecznej i gospodarczej w Europie i na całym świecie. OPZZ stoi na stanowisku, iż odpowiedzialność powinni ponosić ci, którzy doprowadzili do kryzysu, a nie zwykli obywatele płacący podatki na rzecz państwa.

Przyczyny kryzysu ekonomicznego, którego doświadczamy tkwią w przeroście wysoce niestabilnych globalnych rynków finansowych. Poziom transakcji walutowych jest prawie siedemdziesięciokrotnie wyższy niż handlu dobrami i usługami. Poziom krótkoterminowych, spekulacyjnych transakcji finansowych wzrósł drastycznie w ciągu ostatnich dwóch dekad, nieproporcjonalnie do rynku usług i towarów. W 1990 roku stanowił piętnastokrotność światowego PKB, a w 2007 już jego siedemdziesięciokrotność. Transakcje na rynku instrumentów pochodnych (*derywatów*) rosły zdecydowanie szybciej niż transakcje natychmiastowe (*spoty*). W konsekwencji w 2006 roku w Europie transakcje na rynku derywatów były 84 razy wyższe niż nominalne PKB, a transakcje natychmiastowe „tylko” 12 razy. W tej sytuacji, inwestorzy przestają być zainteresowani inwestycjami w realną gospodarkę, gdy – poprzez najróżniejsze techniczne operacje krótkoterminowe – inwestycje finansowe mogą przynieść stopę zwrotu na poziomie 20-30%.

Spekulacja na rynkach finansowych nie przynosi żadnych korzyści społecznych, nie jest związana z jakimś konkretnym miejscem, jest bezosobowa. Cel jest jeden: jak największy zysk bez względu na koszty społeczne. Nie przynosi żadnych korzyści realnej gospodarce i pozostaje poza społeczną kontrolą. Zamiast prowadzić do równowagi i stabilności w gospodarce, faktycznie ma tendencję do destabilizacji, a w dłuższej perspektywie skutkuje takimi zjawiskami jak bańki finansowe.

Z tego powodu, niezbędnym jest ustanowienie podatku od transakcji finansowych (FTT), którego pierwotną wersję, w postaci podatku od transakcji walutowych w 1972 roku zaproponował, późniejszy laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, James Tobin.

Głównym celem podatku od transakcji finansowych powinna być zmiana zachowań w sektorze finansowym polegająca na ograniczaniu krótkoterminowych transakcji finansowych o charakterze spekulacyjnym. Immanentna niestabilność rynków finansowych powoduje, że opodatkowaniu powinny podlegać wszystkie typy transakcji finansowych, prowadząc przede wszystkim do ograniczenia finansowych transakcji technicznych. Podatek powinien zatem obejmować wszystkie transakcje natychmiastowe, transakcje na instrumentach pochodnych oraz transakcje poza rynkiem regulowanym. Podatek powinien być powszechny, mieć zatem jak najszerszy zakres, wprowadzony w sposób skoordynowany i możliwy do zastosowania.

Wprowadzenie podatku nie pociąga za sobą praktycznie żadnych kosztów technicznych, ponieważ transakcje te są już skomputeryzowane. Wprawdzie nie istnieje jeszcze skomputeryzowany rynek transakcji pozabankowych, niemniej jednak przygotowuje się już odpowiednie przepisy na poziomie Unii Europejskiej.

Podatek doprowadzi do sprawiedliwego dzielenia się odpowiedzialnością oraz, poprzez zmianę zachowań inwestorów, zapewni stabilny i zrównoważony wzrost. Drugim celem podatku od transakcji finansowych jest zatem zasilenie budżetów publicznych. Nowe źródło dochodów można wykorzystać w przyszłości na rzecz realnej gospodarki. Podatek od transakcji finansowych na poziomie 0,05% przyniósłby dochody na poziomie od 1% do 2,4% nominalnego światowego PKB rocznie w zależności od redukcji poziomu transakcji, które nastąpiłyby po wprowadzeniu globalnego podatku od transakcji finansowych. Podatek taki mógłby także stanowić formę społecznej kontroli nad spekulacyjnymi transakcjami na rynkach finansowych.

Zdaniem OPZZ, wprowadzenie podatku od transakcji finansowych ograniczyłoby spekulacje na rynkach finansowych, zmniejszyłoby ryzyko pojawienia się w przyszłości kryzysu gospodarczego jakiego doświadczamy oraz ograniczyłoby jego społeczne skutki.

Stanowisko Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych jest zbieżne z inicjatywami europejskiego i międzynarodowego ruchu związkowego.

**Prezydium
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych**